RIZAL

Huling Paalam ni Jose Rizal (Mi Último Adiós): Buod at Gawain

Akda ni Jose Rizal (dominyo publiko). Ang buod at gawaing ito ay inihanda ng akingmaiklingkwento.com batay sa mga pinagkunang nakalista sa dulo.

Buod ng Huling Paalam

Nagpapaalam si Rizal sa kanyang minamahal na bayan at inihahandog ang kanyang buhay, dahil mas dakila ang kamatayan para sa bayan kaysa sa anumang pagdurusa. Hindi mahalaga sa kanya kung saan siya mamatay: sa labanan o sa harap ng mga baril, basta para sa bayan.

Hinihiling niyang ipagdasal ng bayan ang mga namatay, ang mga naghihirap, ang mga ina, ang mga ulila at ang mga bilanggo. Kung malimutan man ang kanyang libingan, ayos lang sa kanya, dahil mananatili siya sa hangin, sa liwanag at sa tunog ng bayan.

Sa dulo, umaalis siya patungo sa isang lugar na walang alipin, walang malupit, at kung saan ang Diyos ang naghahari, at nagpapaalam siya sa kanyang pamilya at mga kaibigan. Sinasabi niyang ang kamatayan ay pamamahinga.

Kahulugan ng bawat saknong

- Saknong 1: Paalam sa minamahal na bayan, ang lupain ng sinisintang araw; ihahandog niya rito ang kanyang malungkot na buhay.
- Saknong 2: Ang iba ay nag-aalay ng buhay sa labanan; hindi mahalaga kung saan o paano mamatay, basta para sa bayan.
- Saknong 3: Mamamatay siya sa pagbubukang-liwayway; ang kanyang dugo ay maaaring magkulay sa bagong araw ng bayan.
- Saknong 4: Ang panaginip niya mula pagkabata: makitang malaya at ligtas ang bayan.
- Saknong 5: Isang huling pagbati sa bayan: mahirap ngunit matamis ang mamatay para sa kanya at magpahinga sa kanyang lupa.
- Saknong 6: Umaasa siyang may bulaklak sa kanyang libingan na hahagkan at makadarama ng kanyang lambing.
- Saknong 7: Hinihiling niya sa buwan, bukang-liwayway, hangin at ibon na magbantay nang payapa sa kanyang libingan.

• Saknong 8: Hinihiling niyang linisin ng kalikasan ang lupa at ipagdasal siya ng mga kaibigan at ng bayan.

• Saknong 9: Ipagdasal ng bayan ang mga yumao, ang mga naghihirap, ang mga ina, ang mga ulila, ang mga balo at ang mga bilanggo, at ang sariling kaligtasan ng bayan.

• Saknong 10: Huwag guluhin ang mga patay sa libingan: kung may maririnig na musika roon, awit niya iyon sa bayan.

• Saknong 11: Kung malimutan ang kanyang libingan, ikalat ang kanyang abo at maging bahagi ng lupa.

• Saknong 12: Hindi niya alintana ang paglimot; mananatili siya sa hangin, sa liwanag, sa tunog at sa bango ng bayan.

• Saknong 13: Aalis siya patungo sa lugar na walang alipin at malupit, kung saan hindi pumapatay ang pananampalataya at ang Diyos ang naghahari.

• Saknong 14: Paalam sa pamilya at sa mga kaibigan, at sa isang "mahal na dayuhan"; ang kamatayan ay pamamahinga.

Gawain: sagutin ang mga tanong

1. Kailan isinulat ang Huling Paalam at bakit?

2. Ilan ang saknong at ilang taludtod bawat saknong?

3. Paano nakarating ang tula sa pamilya ni Rizal?

4. Sino ang nagbigay ng pamagat sa tula?

5. Ano ang ipinapahiwatig ng ika-13 saknong?

6. Bakit mahalaga ang tula sa kasaysayan ng Pilipinas?

Mga sagot

1. Isinulat ito noong 1896, bago barilin si Rizal noong 30 Disyembre 1896, bilang kanyang pamamaalam sa bayan, pamilya at mga kaibigan.

2. 14 na saknong na tig-limang taludtod.

3. Ayon sa Wikipedia, sinabi ni Rizal kay Trinidad na may laman ang cocinilla (maliit na kalan na de-alkohol); natagpuan ng pamilya ang nakatiklop na papel doon.

4. Walang pamagat ang iniwan ni Rizal. Tinawag ito ni Mariano Ponce na Mi último pensamiento sa limbag sa Hong Kong noong 1897, at Ultimo Adios nang ilathala ito sa La Independencia noong 1898.

5. Ang pag-alis ni Rizal patungo sa lugar na walang alipin at malupit, kung saan hindi pumapatay ang pananampalataya at ang Diyos ang naghahari.

6. Malayang sagot. Maaaring banggitin na ito ang huling pahayag ni Rizal ng pagmamahal sa bayan at nagbigay-inspirasyon sa marami.

Mga pinagkunan

• Wikipedia: Mi último adiós (petsa, saknong, kasaysayan ng mga kopya, pamagat at mga salin) (https://en.wikipedia.org/wiki/Mi_%C3%9Altimo_Adi%C3%B3s)